

Luomu- luonnonmarjojen poimintaohje

Mitä luomulla tarkoitetaan?

Poimijan on tutustuttava tähän luonnonmukaista keruuta koskevaan ohjeeseen ennen keruun aloittamista ja poimija vahvistaa kirjallisesti sitoutuvansa noudattamaan ohjeistusta. Marjojen ostajan vastuulla on opastaa poimijoille keruuta koskevat ohjeet. Luonnonmukaiseen poimintaan voi sitoutua marjojen ostopisteissä ja omalla nimellä allekirjoitettu sitoumus annetaan marjojen ostajalle.

Terveys- ja ympäristötietoisille kuluttajille markkinoidaan yhä enemmän luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita. Sana luomu on lyhenne sanasta luonnonmukainen. Luomuelintarvikkeiden tuotannossa otetaan huomioon ympäristö, eläimet, maaseutuyhteisö ja kuluttajat. Luonnonmukaisen tuotannon tavoitteena ovat maukkaat, terveelliset, koostumukseltaan luonnolliset ja korkealaatuiset elintarvikkeet.

Myös viljeltävät sekä luonnossa kasvavat marjat voivat olla luonnonmukaisesti tuotettuja. Kuluttajat voivat ostaa marjoja sellaisenaan, ja marjoja voidaan myös käyttää muiden luomuelintarvikkeiden valmistuksessa.

Viranomaiset valvovat koko luonnonmukaisten keruutuotteiden, kuten metsämarjojen, tuotantoketjua aina metsänomistajista, ostajiin ja jalostajiin. Viranomaiset tarkastavat luomuvälöntäjäjärjestelmään hyväksytyin toimijan ja keruualueen vähintään kerran vuodessa. Näin kuluttajat voivat luottaa siihen, että elintarvikkeet ovat niille asetettujen vaatimusten mukaisia. Poimijoiden ei tarvitse liittyä luomuvälöntäjäjärjestelmään.

Poimija sitoutuu ohjeisiin kirjallisesti ja poimii ainoastaan hyväksytyiltä alueilta

Luomuluonnonmarjoja voi kerätä ainoastaan luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään hyväksytyiltä alueilta. Luomukeruualueilta poimitut marjat on pidettävä erillään muista marjoista.

Marjojen ostajilla on kartat luonnonmukaiseen tuotantoon hyväksytyistä keruualueista. Poimijat saavat kartoista halutessaan kopioita. Luomukeruualueet on yleensä merkitty kartalle tilanrajoja ja teitä pitkin. Luomualueen merkintätapa kartalla saattaa vaihdella alueittain ja merkintätapa tulee aina varmistaa karttaa luettaessa. Luomuhyväksytyt keruualueet tulee olla merkitty selvästi karttaan, esim. eri värein tai rasteroinnin avulla.

Luonnonmukaisten metsämarjojen poimiminen ei ole sallittua pelloilta ja muilta viljelyiltä alueilta, pihoista ja puutarhoista sekä kotieläinten laitumena käytetyiltä puustoisilta alueilta.

Marjoja ei saa poimia teiden tai peltojen välittömästä läheisyydestä

Marjoja ei saa poimia tien reunasta tieltä tulevan pölyn vuoksi. Vilkkaasti liikennöityjen pääteiden varsille on jätettävä vähintään 100 metrin ja pienemmille sivuteille 10–50 metrin pölyetäisyys. Pienestä pölyämättömästä metsäautotiestä sopiva poimintaetäisyys on 10 metriä, jos kasvillisuus tien reunoilla on tiheä sitoen pölyä. Kyläteiltä ja runsaasti pölyäviltä metsäautoteiltä sopiva poimintaetäisyys on puolestaan 50 metriä tai tarvittaessa enemmän. Koska pöly saattaa sisältää runsaasti epäpuhtauksia, marjojen pölyttömyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tavanomaisesti viljeltyjen peltojen reunoille on jätettävä riittävä, esimerkiksi 10 metrin, suojavyöhyke mm. torjunta-ainejäämien välttämiseksi. Tarkastajat voivat ottaa näytteitä kerääjien toimittamista tuote-eristä luomuvaatimusten varmistamiseksi.

Luomukeruualueilla kielletyt aineet

Metsissä käytettäviä, luomualueella kiellettyjä aineita ovat mm. kemialliset lannoitteet, heinäntorjunnassa käytetyt torjunta-aineet, hirvien karkottamisessa käytetyt hajusteet ja urea juurikäävän torjunnassa. Mikäli luomupoimija epäilee luomukeruualueella kiellettyjen aineiden, lannoitteiden tai muiden ei-sallittujen aineiden käyttöä, marjojen keräämistä alueella ei saa jatkaa. Tieto mahdollisesta ei-sallittujen aineiden käytöstä on ilmoitettava ostajalle.

Myynti vain luomuvalvontajärjestelmään kuuluvalle ostajalle

Marjat on pyrittävä toimittamaan eteenpäin sellaisenaan mahdollisimman pian. **Luomuluonnonmarjat myydään vain luomuvalvontajärjestelmään kuuluvalle ostajalle.** Myynti suoraan kuluttajille ei ole sallittua.

Poimija toimittaa ostajalle vain itse kerättyjä ja valvomansa alle 16-vuotiaan henkilön keräämiä marjoja. Marjat ostopisteelle toimittava poimija merkitsee keruualueen ostolomakkeelle. Ilman keruualuemerkintää ei marjoja voida pitää luomumarjoina.

Luomumarjojen laatuun on kiinnitettävä huomiota

Luomuluonnonmarjojen poiminnassa noudatetaan lisäksi samoja hygieniia, laatua ja jokamiehenoikeuksia koskevia ohjeita kuin tavallistenkin metsämarjojen. Luonnonmukaisina myytävien marjojen tuoreuteen ja korkeaan laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä niiden jalostuksessa säilöntäaineiden käyttö on rajoitettua.

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo luomukeruuuotantoa

Suomessa luomukeruuuotantoa valvova viranomainen on Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira), jonka kotisivuilta on löydettävissä tarkempi keruuuotantoa koskeva ohje:

www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/lomakkeet+ja+ohjeet/luomu/

www.evira.fi/files/attachments/fi/evira/asiakokonaisuudet/luomu/lomakkeet_ja_ohjeet/luomuohje_5_keruuuotanto_net_190809.pdf

Mustikka (*Vaccinium myrtillus*)

Lakka (*Rubus chamaemorus*)

Puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*)

Variksenmarja (*Empetrum nigrum*, *E. hermaphroditum*)

Arktiset Aromit ry

Kauppakatu 20, 89600 Suomussalmi
Puh. (08) 6155 5590, fax (08) 6155 5592
info@arctic-flavours.fi
www.arktisetaromit.fi

LaatuKetu

Tämän esitteen julkaisuun on saatu tukea
maa- ja metsätalousministeriön laatuKeturahoituksesta.